„Danskeren,"

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSES-BLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA

udgivet af
Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebraska.

„Danskeren" udgaar Onsdag i hver Uge.
Pris pr. Aargang:
De Forenede Stater $1.50. Udlandet $2.00
Bladet betales i Forskud.
Bestilling, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør:
A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, at Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskeren"s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Onsdag den 30 April, 1913.

I „Skandinaven" skriver Past. Wm. A. Rasmussen af den norske Synode mod en Resolution, som Madison-Chicago Specialkonference af samme synode har fattet, og hvori Synoden advares imod at fatte endelig Beslutning om Sammenslutning med Den forenede norske Kirke, og R. opfordrer Lægfolket til at være paa deres Post i denne Sag, særlig opfordres Menighederne i Synoden til at instruere deres Delegater til Aarsmødet i Retning af Forening.

Siden „Danskeren" begyndte at udkomme i større Format, er der flere Gange fra Holderes Side bleven klaget over, at Datoen ikke findes paa de indvendige Sider af Bladet, og at man derfor ikke er i Stand til at afgøre, hvilke Dele hører sammen, naar man først har faaet dem skilt ad.

Vi vil derfor nok en Gang gøre opmærksom paa, at Datoen findes hver Gang oven over 1. Spalte paa 4. Side. Ved at lægge Mærke hertil, vil al Forvirring i saa Henseende kunne undgaas.

Af og til modtager vi noget, som vi næsten ikke ved, hvad vi skal kalde. En Slags Vers er det, men hverken Digt eller Rim. Vi forstaar saa godt, at Hensigten med baade at skrive og indsende det er god. Men det er ikke nok, naar sligt skal offentliggøres. Bunden Stil maa følge Verslæren, og der maa være Flugt og Poesi i det, ellers er det noget jammerligt noget. For Tiden har vi en hel lille Bunke af sligt liggende, som vi ikke kan bruge. Vedkommende kan paa Begæring faa det tilbagesendt.

Nordmændene skal atter til Sommer faa Besøg fra Norge. I „Folkebladet" af 23. ds. læses: „Sommerskole afholdes ved Augsburg Seminar fra 5. til 14. Aug. Prof. Bernt Stoylen, Bestyrer for det praktisk-teologiske Seminar ved Norges Universitet, skal være til Stede og holde ca. 10 Foredrag. Ligeledes forventes, at Prof. Edvard Sverdrup, Professor ved Menighedsfakultetet i Kristiania, vil være til Stede, idet han vil besøge de Forenede Stater som Delegat til den anden Verdenskonference for kristeligt Borgerskab, som afholdes i Portland, Ore., fra den 28. Juni til den 6. Juli."

Det er en bekendt Sag, at Prinsessa Dagmar maatte skifte Trosbekendelse, da hun blev gift med den russiske Tronfølger, slutte sig til den græsk-katolske Kirke. Og Prinsesse Alexandra sluttede sig til Episkopalkirken, da hun blev formælet med Prins Edward. Men deres Broder, Kong Georg af Grækenland, der nylig faldt for Morderhaand, forblev tro imod den lutherske Kirke til sin Død. Han lod indrette privat Kapel i sit Palads og holdt dansk-lutherske Hofpræst, som ogsaa betjente nogle lutherske Familier, der opholdt sig i Athen. Men den nye Konge i Grækenland, Constantin er ikke Lutheraner. Han har sluttet sig til sin Moders Bekendelse. Hun var nemlig russisk Prinsesse og tilhører den græsk-katolske Kirke.

Præsidenten skal være Fadder. Peter Manch i Wapota, Yakima Co., Washington, har af Præsident Wilson faaet Løfte om, at han vil paatage sig at være Fadder til Peters Søn WoodrowManch, der fødtes paa Præsidentens Inaugurationsdag. Mr. Manch skrev til Præsidenten og fortalte, at den nyfødte var det 16. Barn i Familien, at alle Familiens Medlemmer var hengivne Demokrater, at alle, som havde Ret til at stemme, kastede deres Stemme for Wilson, og at den lille sikkert vil blive Demokrat. Paa Grund af alt dette paatog Præsidenten sig Fadderskabet, men lod det samtidigt blive forstaaet, at han ikke kunde paatage sig at være Fadder til alle de Børn, der blev født den 4. Marts.

Ifølge en Meddelelse fra Denver, Colo., af 22. ds. synes mindst fire af denne Bys Prædikanter Søndagen forud at have haft afdøde J. Pierpond Morgan til Tema for deres Prædikener, og alle ræsonerede de, at Morgan var død salig. Dertil bemærker Bladet, som beretter det, at det synes som det er blevet lettere at blive frelst nu end i gamle Dage, da det var „lettere for en Kamel at gaa gennem et Naaleøje end for en rig at komme ind i Guds Rige". Et andet Blad beretter imidlertid, at Mr. Morgan var en aktuel Arbejder i Episkopalkirken.

Fra Hampton, Nebr., meddeles os, at der i mindre end en Time subskriberedes tæt ved $400 i Immanuels Menighed til Genopbyggelse af Kirke ogPræstebolig i Omaha. De subskriberede Summer varierede fra 50 Dollars og ned ad. Mange af de gamle og alle de yngre havde endnu ikke subskriberet, saa man nærede Haab om, at Summen vilde blive forøget betydeligt.

„Danskeren"s Forhold til Forsvarssagen.

En og anden, i hvert Fald, vil nok have lagt Mærke til, at „Danskeren" ikke har indtaget noget klart eller afgjort Stade i Forhold til denne Sag. Men jeg har i den senere Tid haft en Følelse af, at en fyldigere Udtalelse om denne Sag, end der hidtil er givet, vil være i sin Orden.

Først vil jeg saa sige, at een Ting er det at have sin personlige Mening om Sagen og udtale den, noget forskelligt er det at tage Standpunkt som Redaktør af et Samfundsblad. Hverken har jeg ønsket, heller ikke har jeg set mig berettiget til som Redaktør at tage Side i denne Sag.

Angaaende Sagens Gang derhjemme har Dsk. forholdt sig refererende, og hvad Dansk-Amerikanernes Deltagelse i den angaar, da har Bladet optaget baade for og imod, og jeg er gaaet saa vidt, at jeg har erklæret mig som Redaktør villig til at modtage Bidrag til Sagen og sende dem til rette Vedkommende.

Det er saa langt, som jeg er gaaet, og saa langt som jeg vil gaa. Det maa ikke gøres til en Samfundssag at tage Standpunkt hverken for eller imod. De forskellige Indlæg har kunnet tjene til for den enkelte at vælge sit Stade.

Men — Sagen selv er saa betydelig, at et dansk Blad ikke burde holde sine Læsere i Uvidenhed angaaende den.

Ingen Sag har, saa langt jeg mindes, lagt saadant Beslag paa Sindene derhjemme som netop det frivillige Arbejde for Forsvarssagen. Man har sammenlignet det med Aanden i 1848.

Betydningen af Danmarks selvstændige Bestaaen synes alle at være enige om; men hvordan denne bedst kan sikres, derom er det, man er uenige.

Hvad Hr. R. Boe anførte, som Bismark skulde have udtalt, at dersom Danmark i sidste Krig ikke havde optraadt som krigsførende Magt, saa havde Tyskland tabt, det tiltalte mig for saa vidt, at det satte moralsk Kraft imod og over den fysiske Magt.

Men det er jo dog ikke afgjort, at Tyskland havde bøjet sig for selv den kraftigste Protest.

Og at hvad Danmark ved forenede Kræfter kan præstere, kun skulde være som en Draabe i Havet, det kan jeg ikke tilstemme. Er Danmarks Kraft kun ringe, saa er det Land, der skal forsvares heller ikke stort. Og i Balkankrigen er det jo netop godtgjort, at Smaamagter har kunnet udrette, hvad Stormagterne aldrig har set sig i Stand til.

For øvrigt tror jeg slet ikke, at Tyskland er saa syg for at annektere Danmark, som somme er tilbøjelige til at mene. At sluge den Mundfuld kunde gerne foraarsage en meget ubehagelig Mavepine.

Nabomagterne England og Rusland vilde næppe heller se roligt paa, at Tyskland slugte Danmark, om det skulde vise Tilbøjelighed i den Retning. — Og lad os i denne Forbindelse frem for alt mindes Digteren Ingemanns Ord:

„Skæbnernes Leder,
Aandens Udbreder,
Hil det Folk, du bevarer!"

Gid vi snart maa se den Dag, da Krigsmagt og Forsvarsværker afløses af moralsk Retsfærdsfølelse og Voldgift; men endnu synes Freden bedst sikret, hvor ingen tør forstyrre den.

Sluttelig skal jeg bemærke, at een væsentlig Grund til, at jeg ikke vil opfordre til at yde Bidrag til Forsvarssagen er den, at vi som Kirkesamfund har højere Opgaver, som vi maa slaa til Lyd for og staa sammen om. Men har nogen Lyst og Raad til ogsaa at yde en Skærv til Forsvarssagen, saa skulde jeg nødig hindre det.

A. M. Andersen.

Brev fra Japan.

Nr. 43.

Ja, denne Gang passer det sig i Grunden ikke at sige Brev, for det bliver kun en kort Meddelelse.

Vi har haft saa megen Sygdom i Japan i Aar, at det lader næsten til, at alle har været sengeliggende en eller flere Gange.

Akademiet her har haft en Tyfusepedemi, 70 var angrebne, men de 30s Sygdom var kun en voldsom Influenza, der optræder skuffende lig Tyfus herude i Aar; af de 40 ægte Tilfælde døde 8, saa Regeringen lukkede sin Skole for 6 Uger.

Vi har maattet gøre det samme med vor Teologklasse. Miura har lige været saa vidt, at han kunde staa op, men det var nok for tidlig; nu er han paa Ryggen igen; vi ynker den kære unge Mand og længes efter ham. Watanabe fik Dysenteri og maatte paa et Epidemiehus, Ishimatsu, den blinde, fik Tyfus og maatte paa et andet; Honda fik Bronchitis, som efterlod en slem Katarrh; Muto maatte paa Hospital og undergaa en Operation for Hæmorrhoider (Piles), som ni af ti Japanere lider af til Stadighed; saaledes var der flere Dage, da Kameyama var den eneste i Klassen; saa fik han sig en Forkølelse og vi fulgte da Regeringens Eksempel og gav Ferie for 6 Uger.

Nu er Watanabe og Muto fuldstændig raske, bedre end nogen Sinde før, tror de. Ishimatsu skal ud af Epidimiehuset i Morgen, Honda kommer sig langsomt, Kameyama slider i Bøgerne hjemme (han er meget grundig og han udvikles paa en meget glædelig Maade); Miura er den eneste, der ikke kan komme, naar vi aabner igen om to Uger. Bylderne er forbi, men Leddebetændelsen synes næsten uhelbredelig. Der er Tale om at afsætte Benet, men det ønsker vi jo at undgaa, om det er muligt.

Saa Missionærerne. Mrs. Miller skal nu hjem for en Operation, der ikke kan udføres herude. Mrs. Lippard, Datter af Dr. Gerberding, er sengeliggende, ofte helt skjult af Isposer; en Operation vil nok være uundgaaelig ogsaa for hende. Mrs. Brown er ogsaa syg nu, en farlig Byld plager hende.

Herhjemme har vi kun haft denne slemme Influenza, men den har ogsaa taget, først mig, derefter hvert af Børnene, kun Mo'r har hold sig tappert.

Dette kun som en kort Meddelelse om os selv og om Grundene, hvorfor vi ikke har ladet høre fra os. Mere senere.

Med hjertelig Hilsen til alle.
Eders Udsending
J. M. T. Winther.

Det er den nøgne Virkelighed

Saaledes tænkte jeg, da jeg havde læst Redaktørens Artikel „Menighedsliv og helligt Samfundsliv" i „D.L.Kbl." Nr. 6. Og lad være, at ikke alle tænkte saaledes, lader man det gamle Ord være gældende: „den, der tier, samtykker", saa er det kun fra et Par Sider, man ikke har samtykt. Indsigelserne har mærkelig nok ogsaa kun indskrænket sig til denne ene — rigtignok betydningsfulde — Sætning, „at vi egentlig marcherer paa Stedet i vort missionærende Arbejde".

Ser ikke, at her er noget at beklage endnu mindre at komme i Harnisk over. Ser ikke, hvorfor den Paastand absolut „maa virke lammende"; kan det ikke ogsaa tænkes, at den kan virke anspornende? Og dersom man vil optage alt i bedste Mening, saa synes det mig, at Forbindelsen, hvori Sætningen fremkommer, er beregnet paa det sidste. Jeg er saa ellers ikke meget interesseret i Bladpolemik, der drejer sig om Tal. Man skal jo ikke „tives om Ord", rimeligvis heller ikke om Tal, da man jo ogsaa synes, de taler for sig selv. Ganske vist, Tal ser jo forskellige ud, eftersom man ser dem fra forskellige Sider, og derfra kommer vel nok den forskellige Fortolkning. Men helt bortfortolke Tal kan man ikke, de betyder da altid noget. Noget, ja netop, men hvor meget? derom drejer det sig.

Jeg har vel mindst en Snes Aarsberetninger paa min Boghylde, men jeg har ingen Lyst eller Tid til at gaa disse gamle Talopgivelser igennem, ellers kan man jo der se, hvorledes visse Menighedsrapporter til Aarsberetningen savnes. Men uden at se efter ved man, at enkelte Præster har i den Grad været ligegyldige og forsømmelige, saa Aarsmøderne har været — synes jeg — paa Næbbet til at lyse saadanne — vel nok meget selvstændige Mænd i Band. I hvert Fald har der lydt „alvorlige Trusler". Havde alle fulgt den simple Pligt at indberette hvert Aar, saa vilde man under nærværende Forhandling været sparet eller afskaaren fra en Del matematiske Krumspring. Men eftersom Rapporterne er kommen med eller mangler, danner det naturligvis Forskel i Aarsberetnings Medlemsantal, og her er derfor en ypperlig Anledning til Øvelse i Addition og Subtraktion og dermed til at „bevise". Men taget som et Hele — hvad kan man mere — saa siger Aarsberetningen i de senere Aar: March paa Stedet — i den Betydning: nogle vandtes, andre tabtes.

Der nævnes som Bevis for Fremgang, at der er bygget en Del nye Kirker og Præsteboliger i de senere Aar. Kunde man ikke lige saa vel sige, at naar man nu kører til Kirke i Automobiler til Forskel fra, at man før kørte med Okser, saa er det Bevis paa kirkelig Fremgang? Disse Forbedringer med Kirker, Præsteboliger og Køretøjer turde mere være et Bevis for, at Folk nu er bleven velstaaende. Nu har man Raad til at bygge bedre og smukkere Kirker. Nu vil Menigheden ikke, at Præsten skal bo i en lille lav gammel Rønne, naar man selv bor i panelede Huse. At Lønningerne er forbedret ud over hele Linien lyder smukt, næsten flot. Nu, man har ikke været ude over hele Linien at undersøge dette Forhold, men betvivler, at Argumentet er holdbart over „hele Linien". Derimod kunde det tyde paa Fremskridt, at der altsaa er Nisk om Studenterne. Men naar man betænker, at Statistikken her omhandler de sidste 34 Aar, og i den Tid rejste en Præst til Danmark, en udsendtes til Japan, en anden til Australien, en enkelt afløstes ved Døden, en enkelt af forskellige Grunde afløste sig selv — saa skrumper den Herlighed betydelig ind. Kredsformændenes Indberetninger er ogsaa komne med som Vidner i Sagen. Lad dem kun tale, de er vel hverken daarligere eller bedre end de altid har været, de holder en jævn Tone, m. a. O. de er skaaret efter omtrent samme Mønster i Fjor som de var for fem Aar siden, det kan vel heller ikke være anderledes. Aarsmøderne nævnes. Mon de i Grunden er større, end de var f. Eks. fem Aar siden? Deres Størrelse afhænger jo for øvrigt af, hvor de holdes i Samfundet. Men mon man ikke ogsaa her kan gøre gældende, at nu har Folk bedre Evne til at rejse ud end forhen, og nu er det ogsaa mere Skik og Brug.

Imidlertid er det unægteligt, at der ogsaa i de senere Aar er lagt nye Arbejdsmarker ind under „D. fore. Kirke". Men det er ligesaa sandt, at paa samme Tid var der Virksomheder, hvor Arbejdet sank ned paa et ynkeligt Lavmaal eller Nul. Jeg skal heller ikke her give mig i Lag med de gamle Aarsberetninger for at hente Beviser; men husker bl. a., at der i sin Tid t. Eks. var et Præstekald i Kansas med vistnok en 3, 4 Menigheder. Mon der er noget tilbage? I Philadelfia og Warren, Penn., har der flere Gange været ansat Præster, hvor meget mon der er tilbage? I Chicago har „Den for. Kirke" i hvert Fald fire Menigheder Navne. Forhaabentlig lever Siloam op igen. Getsemane har en virkelig hyggelig Kirke, men den alene er et tarveligt Bevis for Fremskridt.

Der er Menigheder, der dør en naturlig Død. Dermed mener jeg, at de gamle dør bort, og af en eller anden — eller flere — Grunde har de unge ikke taget de gamles Pladser. Ja men siger man, der kommer dog en Del Mennesker fra Danmark hvert Aar, hvor bliver de af? Der svares: de fleste bliver i de store Byer, og der opfluges de af de hemmelige Foreninger. Hvor er de Menighed, der har nogen større Tilgang af Immigranter? Muligt Menighederne ved Østkysten har en god Del Tilgang fra Danmark. Muligt en dansk By som Racine erfarer stor Tilgang fra Danmark. Men hvor er ellers de Menigheder, der har nogen nævneværdig Tilgang fra Danmark? Jeg betvivler ogsaa, at det Sæt af Folk, der nu emigrerer fra Danmark, er saa fromt og kirkeligfindet, som det, der emigrerede for en 30—40 Aar siden.

Hvor nu Tilbagegang saaledes t. Eks. ved Død, Bortflytning osv. er en Virkelighed, hvorledes kan man der med det samme have „et fuldgyldigt Bevis" for, hvad Slags Missionsarbejde der er drevet? Skal Fremgang eller Tilbagegang i det Hele taget være Maalestok for, hvad Slags Missionsarbejde der øves, saa betakker vi os for Undervisning, thi da er man kommen ind paa et Felt, hvor man maaske i 9 af 10 Tilfælde vil forløbe sig med sin Visdom.

Er det tænkeligt — og hvorfor ikke? — at man kunde være tilbøjelig til at staa og glæde sig over de vundne Sejre, stirre paa hvor langt man er kommen og derover glemme, hvor langt der er fremad, saa forekommer det mig, at det kan ikke hemme men fremme at blive gjort opmærksom derpaa. Man trænger bestandig til at anspores til Aarvaagenhed og fornyet Energi, saaledes som ogsaa Pastor Christensen i denne Forhandling opmuntrer saa kønt til.

W. C. Nielsen.

DANMARK.

„Mit Land, mit Folk, min Ære."

Dit Navn, o Danmark, herligt klang
som Løsen for vor Daad og Sang;
dets stolte, bløde Tonefald,
der — elsket frem af Helt og Skjald —
er Tonen, der har baaret frem
hver Dansk, som bejled til Din Pris
og hædret har paa nordisk Vis
Dit Navn!

Vort Land er frit, det store Hav
har vugget Folkets Frihedskrav,
som fæstned Kronen tusind Aar
omkring Dit agergyldne Haar.
Fra ranke Bøge, Mark og Vang
med Gyldenaks og Lærkesang
nu følger os fra Mil til Mil
Dit varme danske Sommersmil,
vort Land!

Vort Folk, — de Ord til os bar Bud
om Danastammens bedste Skud;
thi danske Hjerter lever med
i hver en Daad i Kamp og Fred,
— fra Absalons i Dragestavn,
til Bertel mejsled Danmarks Navn
og til, hvor under Stjerneflag
med Hæder nævnes højt i Dag
vort Folk.

Vort bedste Værn mod Tvivl og Vold
var Hjerterne i Danmarks Skjold;
og bag det Værn vor Fremtid staa
med Modersmaalet „sønden-Aa"
— det unge Danmarks Arvesag
— i Haabet om en „Atterdag",
da Korsets Banner folder ud
paa Slesvigs Jord det Jubelbud:
vort Land!

Vort Sprog — saa blødt i Kvindemund —
har Mænd gjort skarpt i Farens Stund;
og Hav og Hede, Skov og Vang
gav hver sin Stemning til dets Klang.
Vi hamrer det med Kunst og Flid
i Sølv og Malm med hellig Id,
thi hver en Hjertets Helligdom
med Smil og Graad har jublet om
vort Sprog. —

I Sagnet om vort skønne Flag
sig spejler Slægtens Sindelag;
og er det Sagn for Barnet kun
er Børn vi til vor sidste Stund
og staa om Fanen Riddervagt
mod Vold og Svig, til Ret er Magt!

For Land og Ære, Folk og Sprog
vi hejser gamle Dannebrog,
vort Flag!!

Chicago, den 1. April, 1913.
Antoni Thomsen.

Indbydelse til Aarsmødet 1915.

Følgende, der er os tilsendt, vil interessere mange af Bladets Læsere:

Selma, Cal., April 18, 1913.

To Ministers and Delegates of the Congregations of the United Danish Evangelical Lutheran Church of America:

It has come to the knowledge of the Chamber of Commerce of Selma, California, that the Danish Lutheran Church of our city has sent an invitation to your honorable church body to hold your national convention in Selma in the year 1915.

The Chamber of Commerce has, in body assembled, resolved to add their invitation to that of your local church, expressing our sincere desire that the invitation may be accepted.

Selma is known for its hospitality and the homes will be open to you during your stay here with us. We especially ask the influence of the ministers and delegates in bringing your convention to our city. If any financial assistance should be needed to get your church body to meet here, kindly communicate further with us.

COME AND SEE SELMA, THE HOME OF THE PEACH.

John C. Rorden
H. J. Jacobsen
J. P. Olsen
Committee.

Islæt af Livets Væverskytte.

(Af X.)

En engelsk Embedsmand i Nigeria (Vest-Afrika), Amaury Talbot, har nylig haft Lykke til at opnaa, hvad hidtil ingen hvid Mand havde formaaet: at finde og undersøge de indfødtes tvende store Helligdomme. Den ene kaldes „De dødes Sø" og er beliggende i hidtil ukendte Egne af Landet. Da han med sine Vejvisere nærmede sig den af disse velkendte Helligdom, nægtede de alle som een at trænge længere frem. Ufortrøden vedblev imidlertid Forskeren sin Fremmarch og underkastede den hellige Sø en nøje Undersøgelse. Rundt om herskede den dybeste Ensomhed. Søens Bredder var tæt bevoksite med Underskov, der dannede et sandt Eldorado for allehaande Vildt. Thi ingen Jæger tør forstyrre den uberørte Tavshed. I selve Søen vrimler det med Fisk. Krokodiller er dens Vægtere. De indfødte tror, at alle mulige Slag Sygdomme, Krig, Ulykkesttilfælde, etc. hidrører fra de afdødes Sjæle, der svæver over Døde-Søens Spejl, men med visse Mellemrum forlader dette Opholdssted og i uheldsvangre Sværme drager ind over Landskaberne.

Forskeren besluttede nu ogsaa at opsøge den anden, endnu strengere bevogtede, Helligdom: „Livets Sø". Indgangen til denne hemmelige Lønndom er en Slags Grotte, der er gemt i et tæt Buskads. I denne Søes Vande, hvori helliguberørte Fisk lever, hviler den nigeriske Races Lykke og Fremskridt. Kun Ypperstepræsten tør nærme sig Søen for at fodre Fiskene. Der bor, siger de indfødte, den højeste Guddom, „den store Moder". I Nærheden af Søen ligger en Hytte, som beboes af en lille Dreng og Pige, der af deres Forældre er helligede til Guddommen, som Tak for en Bønhørelse. En Tjener varetager deres Tarv.

• • •

Blandt Læserne findes der selvfølgelig nogle, som har maattet underkaste sig en Operation, og som saaledes har haft Anledning til at blive „kloroformeret", som man sædvanlig kalder det, skønt Kloroform kun sjælden anvendes, idet Æter er mindre farlig for Hjertet. Disse vil da kunne følge med i det følgende og afgøre, om de selv følte noget lignende. En Læge, der ved en Knæskade maatte opereres, fortæller sine Erindringer derom saaledes:

„Da man sænkede Masken over mit Ansigt, tænkte jeg at ville gøre dem det saa let som muligt: jeg vil straks slumre ind. Saa drog jeg med aaben Mund flere dybe Aandedrag, inddrak i rigtige Drag Æterdunsten og sank sagte ned i en Afgrund. Det var en salig Glædesfølelse — saadan tænker jeg mig Opiumsrusen, man taber Bunden under sig, svæver sagtelig nedad paa bløde Vinger. Pludselig begynder en voldsom Hamren i Ørerne, som om ti Tusind Damphamre var i travl Virksomhed derinde, og dernæst: Hesten løber løbsk med mig, rasende Fart, min hele Organisme fuser af Sted. Sjælen farer ud af Legemet. Søvn. Død — naa, saa det er Døden. Jeg er slet ikke mere til. Anderledes kan Døden ikke være.

Jeg vaagnede i en Sygesøng. To Timer var rundne. Den første Tanke: Naa, nu ved jeg det, jeg er kommen under Vejr med jeres Kunster. Nu ved jeg, hvad Døden er. En barnagtig Fryd fyldte mig, og det faldt mig straks i Minde, at jeg sov ind med Tanken paa en Ven: han fortalte mig jo for ikke længe siden om, hvorledes det er, dette Punkt, da man er saadan leveret, værgeløs, uden Hjælp: blot et Par Draaber mer, og man vaagner ikke igen. Fra Dødens Forgaard ind i Døden selv — uden mærkelig Overgang, uden at vide det. Vrede fyldte mig over denne Magtløshed. (Det viste sig for øvrigt siden, at hin Samtale med Vennen aldrig havde fundet Sted.) Mødsommeligt faldte jeg nu et Par Tanker sammen i min Hjerne, jeg følte dem næsten blive legemlig til, der laa de, og jeg maatte gribe fat paa dem — en vis Lavset, tølpeagtig Munterhed prøvede til med at sige en Spøg.

Forøvrigt tror jeg, at enhver Bedøvelse gaar rask og sikkert fra Haanden, naar den ikke i Forveien er klar over efter Evne og bedste Villie selv at maatte hjælpe til. — I et halvt Minuts Forløb sagde man, slumrede jeg roligt ind."

En anden Meddelelse fra denne Skyggetilværelse er mig fortalt af en Dreng.

Det første Aandedrag gjorde ham bange, da det bibragte en Fornemmelse som et Knivstik i Halsen. Derpaa syntes han, at Væderremme snøredes haardt, ubarmhjertigt til om hans Bryst, Hoved, Strube — og det var ham umuligt at raabe om Hjælp mod Voldsmændene, der saaledes tavst, lumskeligt, vilde ombringe ham. Saa med et frygteligt Sæt brast Remmen om Hovedet og alting gik i Stykker, faldt fra hinanden. Hele Himmelrummet var inde i Hjernen, uendeligt ragende. Saa forsvandt alt og blev til intet, intet: den store Tomhed.

Da Bevidstheden atter begyndte at røre sig, syntes den at skelne et svagt, bitte Lysglimt langt, langt henne. Og en Følelse sagde, at det aldrig vilde blive Lyst mere. Haabløs Nat har bemægtiget sig hele Tilværelsen. Nu skød der et Ønske frem, et Længselsønske efter at kunne blive vaagen og aabne Øjnene, men over ethvert Forsøg, enhver Anstrængelse i den Retning laa Umuligheden med blytung Vægt.

Da aabnede Drengen langsomt Øjnene og saa fine nærpaarørende som smaa bitte Skikkelser, milevidt fjernt fra hans Leje.

• • •

Fyrværkeri hører til det, der kan være meget interesant at se paa. Dog — som enhver god Ting kan have sine daarlige Sider, saaledes ogsaa med Fyrværkeri. Det er ikke ethvert Nummer paa Programmet, der løber programmæssigt af. Du har vel nok som jeg set Raketter, der i Stedet for at stige lige i Luften, svandsede omkring og landede midt i Tilhørerskaren, hvor i Reglen større eller mindre Skade anrettedes. Thi selv om jo en Raket er forholdsvis ufarlig og ikke beregnet paa at skyde Folk ihjel, kan der dog nok blive Tale om svedne Klæder, Haar og Skæg.

Og nøjagtig saadan gaar det jo netop ogsaa med litterært Fyrværkeri. Det er ikke beregnet paa at gøre Fortræd, men underholde, og dog kan stundom en Tilskuer føle sig mærket, sveden. Ja, stundom kan slig en Raket vende sig imod Operatøren selv, saa han faar neglene studsede — til Publikums Moro, naturligvis. Og dette er ganske i sin Orden.

• • •

Bønnemøder er i vore Dage, baade af Navn og Gavn, en velkendt Ting. Selv ukirkelige, ja, selv kirkefjendske Individer forstaar som Regel meget godt, hvad Bønnemøder er.

De Kristne forstaar jo ogsaa hvad saadanne Møder er. Hvor mange Kristne der imidlertid findes, som har grundig Klarhed over, hvad et Bønnemøde burde være, faar staa hen. Men der er den, som ogsaa under Bønnemøder har hørt Livets susende Væverskytte i Virksomhed.

(Sluttes paa Side 6.)